

Граждански съвет към Висшия съдебен съвет на Република България

Civil Council with the Supreme Judicial Council of Republic of Bulgaria

ПРОТОКОЛ № 65

от заседание на Гражданския съвет към ВСС,

проведено на 21.02.2020 г.

Днес, 21 февруари 2020 г., петък, от 9:30 ч. в Пресцентъра на ВСС в сградата на Висшия съдебен съвет – гр. София, ул. „Екзарх Йосиф” № 12, се проведе заседание на Гражданския съвет към ВСС, на което присъстват:

От страна на неправителствените и професионалните организации:

Г-жа Мария Карагьозова – председател на Гражданския съвет от НПО, председател на Асоциация „Форум”;

Г-жа Татяна Лисичкова – правен експерт на Асоциация „Форум“, упълномощена за днешното заседание да представлява Асоциацията на държавните съдебни изпълнители;

Г-н Трифон Трифонов - експерт на Асоциация "Форум";

Г-н Евгени Иванов - председател на Асоциацията на прокурорите в България;

Г-жа Павлина Желязкова – ПР /връзки с обществеността/ на Българската асоциация на вещите лица и експертите;

Г-жа Валентина Диманова - представител на Българската асоциация на съдиите по вписванията;

Г-жа Росица Велкова – председател на Българската съдийска асоциация;

Г-жа Светла Дерменджиева – председател на УС на Камарата на независимите оценители в България;

Г-н Ясен Тодоров – член на УС на Камарата на следователите в България;

Г-жа Ренета Николова – председател на УС на Клуб – Журналисти срещу корупцията и упълномощена за днешното заседание да представлява Фондация "Център за превенция и противодействие на изпирането на пари";

Г-жа Богдана Лазарова – председател на УС на Сдружение "Академия за изследвания в сигурността и отбраната;

Г-жа Емилия Петкова – член на УС на Сдружение „СЕФИТА“ и упълномощена за днешното заседание да представлява Камарата на арбитражните и на съдебните експерти в България;

Г-н Георги Ангелов – зам.-председател на Съюза на съдебните заседатели в България;

Г-н Николай Михайлов – председател на Съюза на младите юристи;

Г-н Владислав Славов – председател на Съюза на юристите в България;

Г-жа Мила Георгиева – председател на УС на Центъра за приложно-правни изследвания и практики;

доц. д-р Петър Бончовски – член на Центъра за приложно-правни изследвания и практики.

Гост на заседанието:

Г-н Евгени Савчев – председател на Независими експерти за открито управление на гражданското общество.

Заседанието протече при следния дневен ред:

1. Възможности за преодоляване на зачестилия проблем с отлагането на заседания на граждански състави;

2. Искане за възстановяване на вендинг автоматите и книжарниците в съдебните сгради;

Вносител и докладчик: Владислав Славов – председател на ЦС на Съюза на юристите в България (отложени от минало заседание)

3. Възможност за организации от Гражданския съвет към ВСС да участват в Национален механизъм за мониторинг на борбата с корупцията и организираната престъпност, съдебната реформа и върховенство на закона (ПМС № 240 от 24 септември 2019 г.);

4. Практически възможности за осъществяване на мониторинг на антикорупционната държавна политика (противодействие и превенция) от НПО, медиите и гражданите;

Вносител: Мария Карагьозова – председател на Гражданския съвет към ВСС и председател на УС на Асоциация „Форум“

Докладчик: Трифон Трифонов – експерт в област „Антикорупция“ на Асоциация „ФОРУМ“

5. Кратка информация относно конфискацията в наказателното производство и измеренията на процеса на конфискация на имущество, придобито от престъпна дейност – конференция на Съвета на Европа, 29-30 януари 2020 г. Молдова;

Вносител и докладчик: Мила Георгиева – председател на УС на Центъра за приложно-правни изследвания и практики

6. Приемане принципно решение от ГС към ВСС относно организиране и провеждане на съвместни мероприятия и квалификационни семинари и/или други форми /по теми, текущо приемани от ГС към ВСС/ от членове на ГС към ВСС, като мероприятия на ГС към ВСС в полза на обществото;

Вносител и докладчик: Светла Дерменджиева – председател на УС на Камарата на независимите оценители в България

7. Организационни въпроси.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Добро утро на всички.

За днешното заседание г-жа Татяна Лисичкова е упълномощена да представлява Асоциацията на държавните съдебни изпълнители, г-жа Ренета Николова представлява и Фондация "Център за превенция и противодействие на изпирането на пари", г-жа Емилия Петкова представлява и Камарата на арбитражните и на съдебните експерти в България. Имаме кворум и откривам заседанието.

В заседанието участва и доц. Петър Бончовски – член на Центъра за приложно-правни изследвания и практики. Очаквам по-късно към нас да се присъедини и г-н Евгени Савчев – председател на Независими експерти за открито управление на гражданското общество, който пожела да присъства на наше заседание, както вече ви запитах по имейлите за мнение.

Г-н Трифон Трифонов, който част от вас познават, също участва в заседанието и ще е докладчик по т. 4 от дневния ред.

Всички имате дневния ред, съдържащ 7 точки, които са кратки. Първите две точки са отложени от предишно заседание през м. септември, внесени от СЮБ. Днес г-н Владислав Славов ще е докладчик по тях. Т. 1 е: "Възможности за преодоляване на зачестилия проблем с отлагането на заседания на граждански състави", т. 2 – "Искане за възстановяване на вендинг автоматите и книжарниците в съдебните сгради".

Г-н Славов, заповядайте.

ВЛАДИСЛАВ СЛАВОВ: Благодаря.

Уважаеми колеги, тези предложения наистина са от миналата година и са отлагани поради това, че техният основен колега, който ги изготви, почина – Йосиф Герон. Повечето от вас го познават, Бог да го прости. Известен адвокат, дълги години беше деятел на Съюза, както и в ръководството на Съюза като зам.-председател.

Предложенията ги имате. Едното е свързано с отлагането на цели заседания на граждански състави – не съм сигурен дали това не става и в административните съдилища, защото и там проблемът, в общи линии е същият. Това са заседания, по които има от 10 до 30 дела понякога, ангажирани са прекалено много хора, не само от населеното място, където е съответния съд, но и от цялата страна. Знаете какво означава това – отпуски, пътувания, разходи и всички останали подробности. Струва ми се, че трябва да поставим проблема на ВСС да намери някакво разрешение, защото основното нежелание, поне за сега, за решаване на проблема е, че пречи изискването за случайно разпределение на делата.

На времето, когато възникна проблема – тогава бях член на ВСС, започна най-напред в СРС и възникна главно поради проблеми от битов характер, защото съдиите нямаха нормални условия за работа, бяха по 3-4 човека и повече в кабинет и тогава председателя на съда им беше разрешила да пишат вкъщи. И когато се случи неочаквано събитие – някой съдия да отсъства в деня, в който е заседанието, дори нямаше кой да се намери да го замести. Това, което до тогава не се беше случвало. аз самият бях прекалено много възмутен тогава, защото знаех много добре какво означава това да се отложи цяло заседание.

Сега проблемът се усложнява главно заради обстоятелството със случайното разпределение, но според мен не е нерешим и затова ние можем да постави този проблем на ВСС, да помислят и да потърсят решение на проблема. По начало, знаете, че случайното разпределение е закрепено в ЗСВ, т. е. не може да се изолира като задължение по всяко едно дело, когато трябва да се придвижи неговото движение в рамките на един съд, но подзаконовите актове, които решават проблема, са Правилника за администрацията на съдилищата, който се издава от Министерство на правосъдието (МП), има и методични указания на самия ВСС. Отделно всеки един съд пък има Правила за случайното разпределение. Т. е. ВСС да прецени дали трябва да търси промяна на основния нормативен акт, който въвежда случайното разпределение или да потърси възможност за решаване чрез подзаконов акт. Но проблемът е, че това нещо не трябва да бъде пречка да се реши този проблем и да се преустанови отлагането на цели заседания.

Повечето от вас са от различни организации и може би не ви се е случвало това нещо в заседание, но е прекалено негативно явление и в края на краищата по никакъв начин не подпомага имиджа на един съд, когато едно цяло заседание се отложи. И си представете няколко десетки дела с още повече хора, които са страни по делата, се налага да се връщат и да се явяват наново. Обикновено тези заседания се отлагат без дата и нещата се усложняват.

Това е предложението, много е ясно. Можем да навлезем и в подробности, но ми се струва, че не трябва да го правим, а само да предложим на ВСС проблема и в какво се състои неговото решение.

БОГДАНА ЛАЗАРОВА: Г-жо председател, ще позволите ли един въпрос?

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Да, заповядайте.

БОГДАНА ЛАЗАРОВА: Г-н Славов, ясно е, че сега ще го предлагаме, ако одобрим, за решаване. Обаче Вие сте дългогодишен магистрат, имате ли идея как да се преодолее това случайно разпределение и принципа на несменяемостта на състава? Какво да се направи, за да не тръгва отначало делото?

ВЛАДИСЛАВ СЛАВОВ: Гражданското дело не тръгва отначало, това се отнася само за наказателни дела, а ние за тях не говорим. Наказателните дела си "вървят" със съдията и там този проблем не съществува по принцип. Това е проблем на граждански и, евентуално,

на административни дела, защото предполагам, че и там възниква този проблем. Там съдията във всеки един момент може да бъде сменен. Проблемът е случайното разпределение.

Т. е. ВСС да прецени в момента кое е най-удобното – дали да търси промяна в закона за такива случаи или да реши с подзаконовите актове, било на МП или правилата, които те са създали и да прецени как е най-добре да се реши проблема. Той не е масов, но се случва. Добре е да има възможност да бъде преодолян и да не се случва.

БОГДАНА ЛАЗАРОВА: Това означава да не "падне" изцяло случайното разпределение?

ВЛАДИСЛАВ СЛАВОВ: Не да "падне"! Иначе едно от решенията, ад хок за деня неочаквано отсъства съдията, той не е могъл даже да предупреди, че нещо му се е случило. Нищо не пречи за всичките тези дела председателят на съда да направи едно случайно разпределение за деня, за се избере един съдия – пак на случаен принцип, т. е. да не се възложи на някой и да се каже, че работата е уредена, да изтеглят един съдия от възможните, който да замести отсъстващия. Например има 10-на съдии, които в деня нямат заседания, да се избере един на случайния принцип и да вземе делата. Разрешение има на проблема, въпросът е, че трябва да се съобразим със случайното разпределение. Защото ако отидем по-надалеч, за "падането", по принцип съм против случайното разпределение, но това е друга тема. Както има един израз от журналистите, който ми го приписаха – по-важно е да няма случайни съдии, а не да има случайно разпределение.

/Говорят едновременно./

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Г-жа Лисичкова иска думата, заповядайте.

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: Благодаря. Все пак, г-н Славов, трябва да се има предвид, че това е свързано и с кадровата обезпеченост на съдилищата. Защото в София е лесно, но в съда в Своге, например, а това е реален пример, който съществува в момента – в съда в Своге има един съдия. Другият съдия беше "качен" в СРС. На негово място командироваха съдия от Костинброд, свърши му командировката и сега командироваха съдия от Ботевград. Само, че той иска да гледа само наказателни дела и не иска да гледа граждански.

ВЛАДИСЛАВ СЛАВОВ: Тук, по принцип, говорим за възможност. Този проблем обикновено възниква в по-големи съдилища, защото за първи път възникна в СРС. Предполагам, че и сега там най-много се случва.

Възможно е да случи навсякъде. Проблемът е да има възможност този въпрос да се реши. Ако няма съдия, няма как да се реши – то е ясно. Когато няма съдия, който да може да замести или е един единствен, тогава не е необходимо и да поставяме проблема, защото, ако се случи това нещо, ще влезе другия съдия. Проблемът е обикновено в по-големите съдилища, там съдии винаги има на разположение, както се казва. Понеже принципът за случайното разпределение е заложен в закона, може да се въведе това – даваме го като един

възможен вариант. Как ще прецени ВСС или евентуално се стигне до законодателна промяна от законодателя, това е отделен въпрос.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Мила Георгиева, заповядайте. След това ще се изкаже г-н Тодоров.

МИЛА ГЕОРГИЕВА: Г-н Славов, то хубаво – ще се намери съдия. Но ако са 30 дела и от днес за утре, кога ще ги четете!? Казвам го по повод един случай от ВАС – съдиите влизат, докладчика е там, адвокатът си заема мястото и съдията казва да се разменят, защото е от друго качество. Оказва се, че те не знаят кой е жалбоподателя, кой е ответник. По-важно е да са проучили делата.

ВЛАДИСЛАВ СЛАВОВ: Това с проучването на делата е отделен въпрос. Водещото в случая е, че заседанието не трябва да се отложи и един добър професионалист няма да има проблем с делата, с оглед на фазата, до която са стигнали – да види в последния протокол, да гледа делото. В повечето случаи, когато се случваше това нещо, преди случайното разпределение, съдията, който замества, се стараше да отложи всичките дела, т. е. да не му излиза нищо, защото трябва да го пише.

МИЛА ГЕОРГИЕВА: Точно това е причината.

ВЛАДИСЛАВ СЛАВОВ: Но проблемът е хората да не се разкарват, независимо дали ще се отложи делото. Защото дори да се отложи, пак ще има дата, ще бъде ясно, страните ще бъдат уведомени, защото ако е някой, който „шикалкави“ отлага без дата и след това не може да бъдат намерени, за да им се връчи призовката.

ЯСЕН ТОДОРОВ: Доколкото разбирам идеята на г-н Славов, ВСС да даде един вид картбланш на административните ръководители на съдилищата по административни и граждански дела да имат възможност при някакви извънредни обстоятелства, когато титуляра на заседателния състав отсъства, да бъде заместен от друг, избран на случаен принцип, за да не се накърняват правата на страните.

ВЛАДИСЛАВ СЛАВОВ: Не е така. От началото го обърнахте. Не да даде картбланш, а ние да поставим проблема, който пречи на хората.

ЯСЕН ТОДОРОВ: Да, но решението на ВСС.

ВЛАДИСЛАВ СЛАВОВ: Те да помислят как да го решат. Защото има няколко акта, които решават проблема и те да преценят – дали трябва с промяна в подзаконов акт или да отидат и да поискат промяна на закона.

БОГДАНА ЛАЗАРОВА: Правилниците си ги пишат административните ръководители.

ВЛАДИСЛАВ СЛАВОВ: Правилници на административните има, но има Единна методика на ВСС, има и закон, който решава този проблем. Ако ВСС каже, че в тези

хипотези решението е следното, всеки един от съдилищата с тези правила, които има, ще си ги измени.

ЯСЕН ТОДОРОВ: Тогава смисълът е пак това.

ВЛАДИСЛАВ СЛАВОВ: Но той трябва да прецени как да го направи, не да им даде картбланш, а задължителни указания.

ЯСЕН ТОДОРОВ: Защото в прокуратурата също се получава – днес той е болен, но веднага влиза друг.

ВЛАДИСЛАВ СЛАВОВ: Там е по-лесно.

ЯСЕН ТОДОРОВ: По-лесно е, но нали пак трябва да си запознат с делото.

РОСИЦА ВЕЛКОВА: Извинете, че ще се намеся. Съдиите не искат да им излезе делото, защото те трябва да го напишат. А при прокурорите – да, трябва да се запознае с делото, но няма последваща работа.

Да, има разрешение. През годините е имало възможност – в предишния ЗСВ, не съм сигурна дали е било уредено, но председателите действително издаваха заповеди, с които, не само в СРС, но и в провинцията, да кажем дежурен съдия може да влезе. Това е опцията.

ВЛАДИСЛАВ СЛАВОВ: Не е имало законодателна пречка да се случи – законова или подзаконова. В случая има и трябва да се реши как да се преодолее. Защото навремето много председатели – давам пример с Красимир Влахов, който директно си влизаше. Въобще не се притесняваше, взимаше заседанието и не позволяваше да се отлага. Да, човекът е работохолик и въобще не се притесняваше, че ще има едно заседание повече. Но не всеки административен ръководител го прави, а когато има указания и възможности да се реши проблема, няма да се отлага цяло заседание. Там е целият въпрос, подробности можем да извадим от най-различен характер, но водещото е това – да не се отлага цялото заседание.

ЯСЕН ТОДОРОВ: Аз подкрепям предложението в такъв смисъл, да го внесем във ВСС, за да се свърши работата.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪОЗОВА: Добре, благодаря. Г-н Бончовски иска думата, заповядайте.

ПЕТЪР БОНЧОВСКИ: Благодаря. Практикуващ адвокат съм, доцент по граждански процеси. Работя в Института за държавата и правото към БАН.

Идеята е много разумна и всеки, който се сблъсква с практическите проблеми, знае какво е да запазиш предимството на призоваването. Единствено ми се иска да използвам последното изречение на г-н Славов, за да не се отлага цялото заседание. Т. е. предложението да е в този смисъл да се даде дата и да се извършват неотложни действия – свидетел, дошъл от чужбина и платил 2 000 евро, за да свидетелства, няма как да го викаме втори път. Но все пак да има някакво ограничение пред съдиите да не се извършват по-сложни процесуални действия, може да си представим – обслужване на експертиза,

изслушване на решаващ свидетел, който ще говори за факти, за които трябва да бъде в контекста на делото, за да постави правилните въпроси и да може да се възползва от тях. Така, че с един по-ограничен обем, предложението ми се струва изключително разумно и много полезно на практика.

БОГДАНА ЛАЗАРОВА: Да се считат за призовани за следващия път и да се извършват спешни неотложни действия.

ПЕТЪР БОНЧОВСКИ: Да, някакви обезпечения на доказателства.

ВЛАДИСЛАВ СЛАВОВ: Нямаме основания да го усложняваме, защото ако направим смяната на съдията, той е докладчика по това дело и ако иска, може и да го реши, ако се случат нещата. Т. е. не би трябвало да ги ограничаваме, трябва да се извърши едно нормално заседание по делото. Дали ще приеме експертиза или няма да приема – това е отделен въпрос, в зависимост в каква фаза е делото.

ПЕТЪР БОНЧОВСКИ: Но погледнете и от страна на страните.

ВЛАДИСЛАВ СЛАВОВ: Делото може и да приключи при него, той ще вземе да го решава.

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: Колега, действащите адвокати се информират кои съдии са болни и не са на работа.

ПЕТЪР БОНЧОВСКИ: Но не всеки ще иска делото му да се реши от човек, който не е влязъл в същността на делото и да разпита някоя експертиза комплексно от три вещи лица, които са сложени там, за да даде единия становище дали подписа е за това, другия – това са много сложни неща на практика и не е редно един случаен съдия, който отгоре-отгоре е прочел делото.

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: Е, не е случаен съдия. Недейте така.

ПЕТЪР БОНЧОВСКИ: И Вие как си го представяте във времето, че това ще стане!?

РОСИЦА ВЕЛКОВА: Но това е избор на съдия, за което говорите в момента!

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Колеги, би следвало Гражданският съвет да даде една препоръка на ВСС да помисли върху такъв регламент. А вече детайлите ще бъдат изработени там.

ВЛАДИСЛАВ СЛАВОВ: С тези усложнения, които предлага колегата, няма да стигнем до никъде в резултата. Основната идея е да не се отлага заседание.

/Говорят едновременно./

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Колеги, моля, когато организация покани за участие в заседание и друг свой член, с това да сме информирани предварително. Всяка организация може да подаде списък със своите членове, които е решено да участват в заседанията на Гражданския съвет към ВСС и да правят изказвания от името на организацията.

Г-н Иванов иска думата, заповядайте.

ЕВГЕНИ ИВАНОВ: Въпреки, че темата е гражданско-правна и мен като прокурор не ме касае, но се споменаха прокурорите и затова реших да взема отношение към въпроса.

И прокурорите трябва да се запознаят с делата, по които ще се явяват. Още повече, че може да е последно заседание по делото, да се наложи да се стигне до пледоарии и ще е несериозно да се не се вземе адекватно отношение и поведение. Пък който се яви по пледоарията, ако след това не е доволен от присъдата, от акта на съда, след това трябва да пише и протест. Кое е достатъчен ангажимент, за да подтикне колегата към по-сериозно отношение към заседанието.

За предложенията на г-н Славов бих ги подкрепил, тъй като принципната ни позиция, като прокурори, е, че процесът трябва да се движи възможно най-адекватно и възможно най-бързо. А най-лошият атестат към съдебната система е безконечното и не много оправдано за страните отлагане на делото. Това винаги влияе зле върху нашия имидж пред обществото и хората.

Не знам как би могло да се преодолее принципа на случайното разпределение на делата, тъй като той е възведен в някакъв абсолютен принцип в борбата с корупцията.

ВЛАДИСЛАВ СЛАВОВ: Това не е най-неправилното.

ЕВГЕНИ ИВАНОВ: Знам становището на г-н Славов от години и си мисля, че е прав. Още повече, че той има и огромен практически опит в съдебната система. Но ако с нещо би могъл Гражданският съвет да помогне и да се ускори процеса, да се повиши неговият коефициент на полезно действие, аз бих го подкрепил.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Благодаря. Г-н Ангелов има думата, след него ще се изкаже г-жа Дерменджиева.

ГЕОРГИ АНГЕЛОВ: Благодаря. Имаме подобни проблеми и в наказателното право, но това е друга тема и няма да навлизаме в тази материя.

Опитвам се от частното да навляза в територията на общото – това, което Ви предлагате. Предложението е доста добра. Аз не разбрах какъв процент, какъв дял от такива случаи имаме на фона на общото. Може би те са нищожно количество, а може и да са сериозно количество и трябва да бъдем адекватни на висотата, на която седим. Но ако те са много малко, като че ли нещата малко или много „увисват“.

Но очевидното е, че има проблем и следва да се търси решението. Във връзка с това, което казахте, че и самите административни ръководители разписват някакви правила, този подход е изиграл доста негативна роля в съдопроизводството. И затова на мен ми се иска, ако нещо се прави, то то да е в рамките на това, което го има, да има ясно разписани правила и те наистина се спазват, а не да позволяваме да има субективизъм, защото такъв има много в съдебната система. От тази гледна точка, може би трябва да се прецени Вашето

предложение, което да влезе като акт на Гражданския съвет. Но не ми се иска да го разширяваме, защото оттам нататък просто няма спирачка. Благодаря.

СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Много внимателно изслушах и за мен представляваше изключителен интерес. Лично аз разглеждам предложението на г-н Славов по следния начин – кратко и ясно да поставим с акт проблемът, като такъв, без да го разширяваме и без да даваме на този етап предложения за негово решаване.

ТАТЯНА ЛИЧИЧКОВА: Да и аз съм на същото мнение.

СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Достатъчно е да сигнализираме за този проблем, който очевидно съществува, да подскажем, че има необходимост от решение и мисля да спрем до тук. И, ако няма други изказващи се, г-н Славов да предложи текст за акта, който да гласуваме.

БОГДАНА ЛАЗАРОВА: Само една реплика, г-жо Председател. Не знам дали може да се прави паралел в случая, може да не съм права, но след като имаме веднъж прецедент с избор на резервен съдебен заседател, може би има начин да се намери решение и на този проблем. Пак казвам, може и да не е съпоставимо, но веднъж такъв проблем е решен, значи, че ВСС трябва да намери начин и на това.

СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Само ние трябва да ги сигнализираме.

БОГДАНА ЛАЗАРОВА: Подкрепям това, че не е необходимо ние да даваме предложение как да се реши въпроса.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Г-н Славов формулира в своето предложение за тази точка, в писменото предложение, което е изпратил и с който внася тази точка.

ВЛАДИСЛАВ СЛАВОВ: Нека го възпроизведем така, както е написано, защото е кратко, поставя проблема и предлага на ВСС да намери решение.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: „Гражданският съвет към ВСС препоръчва на ВСС да предвиди регламент, чрез който да се преодолее проблема с отлагане на заседания на граждански състави, който да бъде включен в Правилника за случайното разпределение на делата“ – аз така го разбирам. Не знам дали да остане само „граждански състави“ или да остане „административни и граждански“.

СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: „С оглед неотлагане на делата“ – може би някъде да го има.

ВЛАДИСЛАВ СЛАВОВ: Може в скоби да сложим административни, защото там не съм сигурен до колко възниква, но вероятно имат същия проблем.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Да. Както каза г-н Тодоров, че този проблем възниква при административните и граждански дела.

ВЛАДИСЛАВ СЛАВОВ: Но без накрая да пишем „Правилника“, защото може това да не е възможното решение. Може да се наложи и промяна на закона. „Да потърси решение,

при наличието на случайното разпределение, да не се отлагат цели заседания.“ Казваме с оглед на процесуалната икономия.

„Гражданският съвет към ВСС предлага на Висшия съдебен съвет да намери разрешение на случаите, в които се отлагат цели заседания“ или „... да намери разрешение да не се отлагат цели заседания по граждански и/или административни дела с оглед процесуалната икономия.“

РОСИЦА ВЕЛКОВА: Може ли да включим и разпоредбата на закона, за да се знае какво имаме предвид, че и с оглед разпоредбата на закона за случайното разпределение на делата. Защото това е основното.

ВЛАДИСЛАВ СЛАВОВ: Може да го добавим, то е ясно, че проблемите. Да, чл. 9, ал. 1 от ЗСВ.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Колеги, моля да гласуваме акт на Гражданския съвет към ВСС със следния текст:

„Гражданският съвет към ВСС, след проведена дискусия, предлага на Висшия съдебен съвет да се стартира дискусия относно намирането на начин за преодоляване на проблема с отлагането на цели заседания поради отсъствието на съдия по граждански, търговски и административни дела.“

Гласуване: За – 17, против – няма, въздържали се – няма.

Приема се.

Преминваме към т. 2 – възстановяване на книжарниците и вендинг-автоматите в съдебните сгради. Тази тема също беше предложена от г-н Йосиф Герон.

Г-н Славов, заповядайте.

ВЛАДИСЛАВ СЛАВОВ: Няколко думи. Хубаво е, че го казахте, предложенията бяха на колегата Герон.

Скоро не съм ходил в съдилищата в страната и не знам дали е такова положението. Тук колегата Тодоров може да каже дали има указания на ВСС в тази посока, с оглед евентуално отстраняването на тези автомати за закуски и топли напитки, както и на книжарниците. Защото аз това не можах да го установя. Няколко членове на ВСС съм питал, но никой не може да си спомни дали има такова нещо. Дали има или не указание на ВСС, не знам.

Колеги, вие пътувате из страната и можете да кажете какво е положението.

ОТ ЗАЛАТА: Няма автомати.

ВЛАДИСЛАВ СЛАВОВ: Понеже може да се наложи на адвокат или страна по делото да чака много време, хубаво е да има автомат за напитки и пакетирани храни. А книжарниците, според мен, са едно богатство за един съд.

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: В СРС е забранено, не дават дори един лист гражданин да си напише молба и да я внесе – няма и лист от къде да си купи човек.

МИЛА ГЕОРГИЕВА: Преди имаше. Сега защо са го махнали!?

ВЛАДИСЛАВ СЛАВОВ: Така, както го е написал Герон, той казва – по указания на ВСС с оглед на това, че е публична държавна собственост.

ОТ ЗАЛАТА: Трябва с обществена поръчка. То е ясно, че с поръчка.

ВЛАДИСЛАВ СЛАВОВ: По какъв ред ще стане, това е отделен въпрос. Въпросът е, че не е точна постановката, понеже е публична, не може да се прави еди-какво-си. Защото има изключения, например, най-драстичният пример са ресторантите. Няма пречка, закона позволява с оглед на предназначението в сградата на едно такова заведение да се ползва за съответните цели. Прави се обществената поръчка и всичко останало – както има във ВАС и на други места. Има ресторанти, защото се ползват и за столово хранене на служителите и съдиите.

Очевидно, че страните, особено в съдилищата, в които се проточват много заседанията и трябва да седят с часове, няма да е лошо да има възможност поне една вода, както се казва, да пият.

Въпросът с книжарниците – мен, лично, винаги много ме е смущавало когато някой реши да закрие една книжарница. След моя мандат като председател на ВАС, следващ председател закри библиотеката. Сега я възстановяват, защото това е голям срам – в такава елитна институция на съдебната власт да няма библиотека.

МИЛА ГЕОРГИЕВА: И в прокуратурата чувам, че е закрыта.

ВЛАДИСЛАВ СЛАВОВ: За там не знам. Но навремето с големи усилия направих библиотеката във ВАС, защото, вие знаете, ние започнахме на празно място, както се казва, нямаше нищо. Даже и в архива не намерихме нещо. Между другото ВАС е създаден като едно от първите в Европа административно съдилище през 1913 г. Но това е друга тема.

ГЕОРГИ АНГЕЛОВ: Въпросът беше свързан, г-н Славов, за книжарниците въобще не трябва и да се обсъжда, там спор няма. За вендинг-автоматите въпросът е свързан и с финансови средства.

ВЛАДИСЛАВ СЛАВОВ: Автоматите ги подаряват. Трябва да се плаща водата.

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: За какви пари става въпрос – в Университета фирмата плаща по 150 евро/кв. м, за да си постави автомата, плаща наем.

ГЕОРГИ АНГЕЛОВ: Не, има някакъв разход.

СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Не съда плаща наем, а фирмата с вендинг-автоматите плаща наем.

ГЕОРГИ АНГЕЛОВ: Значи, вътре в съда или прокуратурата, където са кабинетите на магистратите, има автомати за топли напитки. Но в другата част на сградата, където са

залите за заседания, няма такива автомати и хората – свидетели, адвокати, няма от къде да си вземат нещо, за да се подкрепят. Не съм против, много съм „за“. Но мисля, че накрая нещата се опрат до някоя фирма.

/Говорят едновременно./

ВЛАДИСЛАВ СЛАВОВ: Ако говорим за водата, да – трябва да се плаща водата. Ако има пък такива условия, че ще се вземе наем, за да се сложи автомата – не съм сигурен, че е така.

СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: В болниците, навсякъде е така – те си слагат машините. Има се задължението, където има място, до машината да се прокара вода. Но където няма място – с туби.

ВЛАДИСЛАВ СЛАВОВ: Не мога да разбера къде му е печалбата тогава – да си плаща наем, че е сложим машина.

СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: В оборота.

ВЛАДИСЛАВ СЛАВОВ: За автомата за храни и напитки съм съгласен. Но за автомата за вода, съда трябва да плати единствено водата.

СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Не говоря за водата, а за всичко останало.

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: То е въпрос на организация. В Съдебната палата на партера администрацията на ВКС е поставила автомата навън и аз също мога да пия вода от този автомат. Но на горните етажи това не се случва.

СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Като говорех за туби с вода имах предвид това, че машините за топли напитки, които не могат да се свържат с водопровода, за да се приготви напитката, се зареждат с туба с вода вътре в машината. Нямах предвид автоматите за вода, от които може всеки да си налее в чашка.

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: То като се разреши на фирмите да поставят машини за напитки, те ще си намерят начин да ги зареждат.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Добре, колеги, разбра се за какво става въпрос. Нека сега да помислим за текст за акт. Освен вендинг-автоматите и книжарниците, да включим ли и библиотеките, като препоръка към административните ръководители. И към кого ще отправим акта – към ВСС или към административните ръководители на органите на съдебната власт?

ЯСЕН ТОДОРОВ: Библиотеките са вътрешна организация на съответното ведомство.

ВЛАДИСЛАВ СЛАВОВ: Към ВСС, защото не сме сигурни, че са давали такива указания – в смисъл на забрана. Т. е. ще бъде предложение към ВСС с оглед на потребностите на страните по делата, нормално е да има автомати за топли напитки и закуски, включително и книжарниците. Те да преценят дали да забраняват или да кажат, че не са забранили такова нещо, като искат – да се поставят такива машини, за да станат

условията по-добри за хората. Ако има указания за забрана – да я отменят, ако не – да препоръчат на съдилищата и да кажат, че не забраняват ползването на такива автомати в съдебните сгради.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Колеги, моля да гласуваме следния текст за акт на Гражданския съвет:

„Гражданският съвет към ВСС, след проведена дискусия, предлага на Висшия съдебен съвет да се възстановят вендинг автоматите и книжарниците в съдебните сгради, ако няма решение на ВСС, което изрично да забранява това.“

Гласуване: За – 17, против – няма, въздържаха се – няма.

Приема се.

Преминаваме към т. 3 от дневния ред – възможност за организации от Гражданския съвет към ВСС да участват в Национален механизъм за мониторинг на борбата с корупцията и организираната престъпност, съдебната реформа и върховенство на закона (ПМС № 240 от 24 септември 2019 г.) Бях ви изпратила линк към това постановление – създаване на Национален механизъм за мониторинг на борбата с корупцията и организираната престъпност, съдебната реформа и върховенство на закона и създаване на Съвет за координация и сътрудничество.

Механизмът се създава следствие на отпадането, което се очаква да се случи – и вече всички индикации сочат, че това ще се случи в най-кратък срок, на Механизмът на Европейската комисия (ЕК) за мониторинг и партньорство относно напредъка на България и Румъния в областта на съдебните реформи и корупцията. Т. е. ние сами ще се наблюдаваме какъв е напредъкът ни в тези три области – съдебна реформа, борба с корупцията и организираната престъпност.

За целта ще се създаде един съвет, чиито членове ще са председателя на ВКС, председателя на ВАС, главния прокурор, главния инспектор на ИВСС, председателя на КПКОНПИ (Комисията), министъра на вътрешните работи и министъра на финансите. Член на Съвета ще бъде също и представляващия ВСС, както и министъра на правосъдието. Към този Съвет ще се създаде и гражданска структура за осъществяване на гражданско наблюдение върху постигнатия напредък и изпълнението по мерките по тези четири приоритетни области – върховенство на закона, съдебна реформа, борба с корупцията и борба с организираната престъпност.

Членовете на този граждански съвет могат да присъстват на заседанията, като могат да си взаимодействат и да отправят препоръки – те са само наблюдатели и не могат да гласуват. Те получават всички материали и информация, които получават и изброените членове на Съвета. Участието е на ротационен принцип – гражданският съвет ще включва до 8 членове, до 8 организации, петима от членовете са представители на професионалните

организации на съдиите, прокурорите и следователите, и трима, които са НПО-та и работят по темата – едното НПО трябва да работи по темата „Антикорупция“, другото – „Съдебна реформа“ и третото е „Организация на работодателите“.

Министерството на правосъдието (МП) ще обяви процедура, по която граждански организации, които сме всички ние, тук, могат да подадат заявление и да участват в тази гражданска структура към Националния механизъм за наблюдение. Обявата ще бъде в секция „Новини“ с едномесечен срок за подаване на формуляр. Колеги от съсловните организации, знаете ли за това предложение.

ОТ ЗАЛАТА: Не, не знаем.

ЯСЕН ТОДОРОВ: Със сигурност ще участваме. Съсловните организации са пет.

ПРЕД. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Да, пет сте и няма да се конкурирате.

ЕВГЕНИ ИВАНОВ: Когато се създаде този Механизъм, всички организации бяха адресати на Постановлението – съсловните бяха. Но, както и Вие казахте, ние можем само да предлагаме точки за дневния ред. Това дезинтересира всички съсловни организации. Явно в последствие нещо е станало, защото за това гражданско формиране към Механизма, аз разбрах от новините. Ако излезе предложение с вариант за подаване на документи, ние бихме участвали. Но хипотетично да даваме предложения за точки в дневния ред, най-малкото не е много сериозно.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Тя ще има по-скоро функцията да осъществява граждански мониторинг върху това как институциите осъществяват мониторинг за напредъка на България.

ЯСЕН ТОДОРОВ: Ние по тази точка какво решение можем да вземем. Всяка организация, особено външните, ако иска, може да участва.

ОТ ЗАЛАТА: Никакво, само информативно.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Ще следим сайта на МП за актуална информация. Всъщност тази гражданска структура, която се формира към Министерски съвет (МС), замества една препоръка, която ние бяхме отправили към КПКОНПИ за създаване на граждански съвет за мониторинг на политиките в областта на превенцията и противодействието на корупцията към КПКОНПИ. И сега всъщност я присъединяват към МС и към Механизма. Но тогава идеята беше да участват само граждански организации, а не да има членове, които да представляват изпълнителната и съдебната власт.

ЕВГЕНИ ИВАНОВ: Очевидно идеята се развива и ще добие по-завършен вид.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Първата стъпка е да отпадне изцяло Механизма за наблюдение на България.

ЕВГЕНИ ИВАНОВ: Идеята беше не само България и Румъния, а всички страни-членки на Евросъюза да подлежат на такова наблюдение.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Да. В тази връзка преминаваме към т. 4, която е свързана с практическите възможности за осъществяване на мониторинг на антикорупционната държавна политика (противодействие и превенция) от НПО, медиите и гражданите. Доклад по тази тема ще представи г-н Трифон Трифонов, който познавате от серията семинари в края на миналата година, насочени точно към тази тема. Темата тогава беше относно законодателството и работата на КПКОНПИ, а не толкова възможностите, които граждански организации, извън КПКОНПИ, имат, за да осъществяват наблюдение върху дейността на тази структура.

Заповядайте, г-н Трифонов.

ТРИФОН ТРИФОНОВ: Първо – благодаря за поканата. С голяма част от вас се познаваме и преди да започна към съдържателната част на доклада, бих искал да кажа, че той не претендира с изчерпателност, от една страна. От друга страна – той обхваща само конкретни теми, които ще бъдат предмет на бъдещи обсъждания.

От друга гледна точка – и това, което Вие споменахте, става въпрос за мониторинг и популяризиране дейността на КПКОНПИ така, че основните насоки, върху които ще се спра са във всичките нейни дейности.

Сами знаете, че самата Комисия беше създадена със Закона за противодействие на корупцията и отнемане на незаконно-придобитото имущество, който влезе в сила на 23.01.2018 г. С него се запазиха в пълна степен прерогативите на доскоро съществуващата и на всички ви известна КОНПИ. Както е записано в § 6 в Закона, същата реално се преименува от „КОНПИ“ в „КПКОНПИ“. Идеята на законодателят е да се разширят функциите на Комисията, а от там и приложното поле на Закона. Компетенциите на Комисията бяха увеличени с функциите на доскоро съществуващата Комисията за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси, Център за противодействие и превенция на корупцията и организираната престъпност, т. нар. БОРКОР, Звеното на Сметната палата, което приемаше и проверяваше имуществените декларации и една специализирана дирекция от Държавна агенция „Национална сигурност“ по отношение противодействие на корупционни прояви на лица, заемащи висши държавни длъжности, както и други допълнителни правомощия, предвидени в специалния закон.

По този начин обхвата и основанията за образуване на проверки, а от там и възможностите за образуване на производства по отношение на отнемане на незаконно придобито имущество на основата на информацията и анализа от съответните структурни звена на Комисията, стана една по-възможна хипотеза.

В тази връзка, с нарастването на отговорности на Комисията се повишиха и обществените очаквания и това, което и Вие казахте, всичките дейности, които осъществява – превантивни мерки за борба с корупцията, деклариране на имущество на висши публични

длъжности, конфликт на интереси по отношение на лица, заемащи висши публични длъжности, както и противодействие на корупцията с оглед установяване на информация за прояви на корупция за лица, заемащи висши публични длъжности, следва да има конкретен граждански мониторинг върху тези дейности.

Ще започна с превантивните мерки по отношение на борбата с корупцията. Изключително важно е да се предприемат, тъй като отнемане на незаконно придобитото имущество, установяване на конфликт на интереси и събиране на достатъчно данни за извършено престъпление са дейности, които следват корупционните прояви. Чрез наказване на извършителите и отнемане на имуществото им се извършва също превантивна дейност – възпират се останалите потенциални извършители на корупционни действия под страх от съответната санкция – глоба, отнемане на имущество или присъда за извършено престъпление.

В същото време обаче Законът за противодействие на корупцията и отнемане на незаконно придобито имущество (ЗПКОНПИ) е предвидил и редица превантивни мерки, които следва да намерят приложение, за да се намалят корупционните прояви. Те са описани в Глава Четвърта от действащия в момента закон. Засилването на превантивната функция и осъществяването на граждански мониторинг може да бъде реализирано чрез предприемане на мерки за съгласуване на всички законопроекта относно корупционен риск. Законът предвижда съгласувателната процедура да е задължителна, но неспазването ѝ не е скрепено със санкция. От тази гледна точка при бъдещи законодателни изменения може да бъдат предвидени разпоредби, съгласно които липсата на съгласуваност относно корупционни рискове от Комисията води до опорочаване на съгласувателната процедура. Следва да бъде разработена и електронна платформа с електронни досиета на съгласуваните законопроекта, като по този начин ще се извършва мониторинг над изпълнението на предложените от Комисията антикорупционни мерки.

Второ – по отношение на оценка на въздействие на законодателството, следва да бъдат извършвани годишни оценки на приетото законодателство. Тези оценки трябва да почиват на задълбочен анализ и изследване на мотивите за неприемане на предложенията от КПКОНПИ. Хубаво е да се предвиждат и да се организират кръгли маси на тема годишна оценка на въздействието на законодателството. По време на тези срещи трябва да се направи съпоставка с оценките от предходните години. По този начин ще се отразява положителна или негативна тенденция. Трябва да бъдат изследвани и добрите европейски практики в областта на оценката на въздействието в областта на превенцията и противодействието на корупцията.

Новият антикорупционен орган вече има правомощието да проверява декларациите за имоти и интереси, и за несъвместимост на лицата, заемащи висши публични длъжности.

Променени са правилата за деклариране и за проверка на декларациите за имущество и интереси. Досега лицата декларираха имуществото, доходите и разходите си, и тези на своите съпрузи и ненавършилите пълнолетие деца. Новоприетият закон предвижда и задължението за деклариране на имуществото, доходите и разходите на лицата, с които задължените да подават такива декларации, са във фактическо съжителство на съпружески начала. По време на семинарите, на които бях лектор, стана въпрос за разпоредбата, която покрива критерии за съвместно съжителство.

Новоприетият закон предвижда и задължението за деклариране, и по този начин се разширява предмета на деклариране, чрез който лицата се задължават да декларират, с цел осигуряване на по-пълна информация за имущественото им състояние. Такива са например, чуждо недвижимо имущество и чужди превозни средства, подлежащи на регистрация, на стойност над 10 000 лв., които са предоставени на задължените по закона лица за трайно ползване.

/Евгени Иванов упълномощава Владислав Славов да гласува от името на Асоциацията на прокурорите в България и напуска залата./

ТРИФОН ТРИФОНОВ: Посоченото изисква извършването на задълбочен анализ на декларациите за имущество и интереси; обследването на случаите за незаконно обогатяване; произхода на средствата; както и извършването на анализ на корупционен риск в жизнено важни сфери като здравеопазването и образованието; в сферата на обществените поръчки; обследването на онези категории задължени лица, които разходват значими публични средства. Всички тези мерки са насочени към предотвратяване на корупционното поведение сред лицата, заемащи висши публични длъжности. Във връзка с това, при установено несъответствие в размер над 5 000 лв., Комисията изпраща материалите на Национална агенция по приходите (НАП), а при несъответствие над 20 000 лв. – образува проверка на цялото имущественото състояние на съответното лице, т. е. съществува възможност за стартиране на проверката по реда на т. нар „гражданска конфискация“.

Следва да бъдат извършвани годишни оценки на тенденциите, според нас, за използването на чуждо движими и недвижимо имущество от лица, заемащи висши публични длъжности, както и броя на изпратените сигнали до НАП и резултатите от проверките при т. нар. „самосезиране“ в рамките на КПКОНПИ.

Преминаваме към материята, свързана с конфликта на интереси. В материята на конфликта на интереси бе запазен доскоро действащият режим, който е модерен и съобразен със съвременните правни модели. Извършените промени са по-скоро прецизиране на правилата и съобразяване с основната идея за създаване на орган, който да проверява лицата, заемащи висши публични длъжности. Запазва се правната конструкция на същината на конфликта на интереси като административно нарушение, като се детайлизира и прецизира

част от съставите на нарушенията. Предвидено е в закона при наличие на влязъл в сила акт – това често се изпуска, за конфликт на интереси да бъде образувана проверка за установяване на незаконно придобито имущество по реда на Глава десета. В случаите на установено несъответствие в размер над 150 000 лв. между имуществото и нетните доходи на проверяваното лице, Комисията предявява иск пред съда за отнемане на незаконно придобито имущество.

В рамките на осъществявания граждански мониторинг следва да бъдат анализирани резултатите от дейността по установяване на конфликт на интереси. Стойността на имуществото, което е отнето на това основание и образуваните проверки на основата на влезлите в сила актове за установяване на конфликт на интереси. Годишна оценка на въздействието на законодателството и извеждане на основните проблеми и мерки за превенция – подчертавам „превенция“, на този вид правонарушения.

По силата на ЗПКОНПИ, Комисията извършва дейности по противодействие на корупцията от органите по чл. 16, ал. 2. Това става чрез събиране, анализиране и проверки на сведения при и по повод информация за прояви на корупция на лица, заемащи висши публични длъжности, което също е нов момент в правната регламентация на въпросите, свързани с противодействието на корупцията. В тази връзка към Комисията бе приобщена една от специализираните дирекции на ДАНС за противодействие на корупцията сред лицата, заемащи висши държавни длъжности. Основните цели на оперативно-издирвателната дейност на това звено, което вече е част от КПКОНПИ, са превенция, предотвратяване и санкциониране на нарушения в дейността на лицата, заемащи висши публични длъжности, свързани с прояви на корупция. Казаното се отнася и за придобиване на сведения и информация за действия или бездействия, които разкриват прояви на корупция и предоставянето на сведенията и информацията на съответните органи на съдебната власт, както и на разследващи органи, както и изготвяне и съхраняване на веществени доказателства и предоставянето им на съответните органи на съдебната власт. По този начин се възприема един комплексен подход в борбата срещу корупцията по високите етажи на властта.

Предвидена е изричната възможност органите на Комисията да използват специални разузнавателни средства, което би следвало да гарантира ефикасността при противодействие на корупцията. Предвидено е също така, при констатирано несъответствие над 20 000 лв. от органите по чл. 16, ал. 2, да се образува проверка от Комисията за цялото имуществено състояние на съответното лице, т. е. съществува и тук възможностна за стартиране на проверка по реда на т. нар „гражданска конфискация“.

Поради спецификата на дейността по противодействие на корупцията и поради същността на информацията, която всъщност е класифицирана, съгласно ЗЗКИ, гражданския

мониторинг следва да бъде насочен към предоставяне на информация за резултатите от проверките и анализа на съотношението между получените сигнали и образуваните проверки от една страна, както и случаите на образуване на проверки за имущественото състояние в рамките на правомощията на КПКОНПИ.

В последната си част се спираме на едно друго предизвикателство, свързано с материята за сигналите за корупция и конфликт на интереси, а именно защитата на лица, подаващи сигнали и създаването на гаранции за недопускане на възможности за обратни репресивни действия срещу лицата. В тази връзка следва да стартират действия съвместно с неправителствения сектор и гражданското общество за изготвяне на правила и мерки за ефикасна защита по отношение на лицата, подаващи сигнали за корупция. Защитата на подаващите сигнали е основен инструмент за повишаване на ефективността за борбата с корупцията, изразяваща се в специална правна защита. Друг аспект е, че сигнализиращото лице следва да бъде уведомявано в един разумен срок за предприетите действия от подадения сигнал.

Това са нашите предложения, готов съм да отговарям на въпроси. Бързо преминах през материята.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Доколко са реалистични тези възможности за една гражданска организация да има достъп до информацията и дейността, която КПКОНПИ осъществява.

ТРИФОН ТРИФОНОВ: Нито едно от изброените неща, които споделих пред вас, не представляват класифицирана информация.

МИЛА ГЕОРГИЕВА: Аз имам въпрос – от изложението става ясно, че мониторинга ще бъде на дейността на КПКОНПИ.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Която осъществява държавната политика в областта на превенцията и противодействието на корупцията. Така е записано в закона.

МИЛА ГЕОРГИЕВА: Държавната политика е много по-широко понятие. Защото друг орган осъществява същите функции – ИВСС следи за същите проблеми в правосъдието.

ТРИФОН ТРИФОНОВ: Да, аз споменах в началото на изложението.

МИЛА ГЕОРГИЕВА: Аз го чух, да, споменахте и за наказателното право където също се налага санкция и се отнема имущество. В тази връзка ми се струва, че трябва да си коригирате заглавието, защото това не е цялостната политика, а тази, която е визирана в този закон.

ТРИФОН ТРИФОНОВ: В този закон, който е развивана, да. Затова споменах първоначално, че става въпрос – от друга гледна точка в Глава Четвърта се споменава, че по отношение на превантивните мерки, Комисията е органа, който прокламира държавната политика по превенция на корупцията.

МИЛА ГЕОРГИЕВА: Същото нещо се съдържа и в това, което – защото това е другият сегмент в правосъдието, там също Инспектората следи за превантивната политика между магистратите. А в наказателното право, със съд и присъда, се преследват две цели – специалната цел при възпитание на извършителите и възпиране на обществото от извършване, което също е. Така, че по-глобално е понятието държавна политика.

ТРИФОН ТРИФОНОВ: По-глобално е, да, по отношение на превантивните дейности.

МИЛА ГЕОРГИЕВА: Да, които са по Закона за противодействие на корупцията и отнемане на незаконно придобито имущество. Да, така съм съгласна.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Т. е. осъществявайки мониторинг върху дейността на КПКОНПИ се осъществява мониторинг по отношение на превенцията върху цялата държавна политика и резултатите.

МИЛА ГЕОРГИЕВА: Част от държавната. Без магистратите – те излязоха.

ТРИФОН ТРИФОНОВ: В частта, касаеща висшите публични длъжности. Да, те излязоха. Има препратка в закона по отношение.

МИЛА ГЕОРГИЕВА: Има препратки, но това си е друг орган, който се занимава с това. А Вие ще наблюдавате този, който е за висшите държавни длъжности.

ТРИФОН ТРИФОНОВ: Да, разбира се. Е, това са предложения, които имаме.

СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Разглеждаме на база закон нещата.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: След като се създаде Механизма на Националния граждански съвет, въпросът е гражданските организации, които влязат в него, как ще наблюдават напредъка относно превенцията и противодействието на корупцията в България.

МИЛА ГЕОРГИЕВА: Този доклад има ли нещо общо с новия орган?

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Той е във връзка с него, това се предложението как тези организации ще правят мониторинг в аспекта антикорупция – една от четирите области на органа, който се създава от Министерски съвет.

МИЛА ГЕОРГИЕВА: Останах с впечатление, че това е идея на вашия форум, защото, ако не попаднете в състава на този съвет, няма как да го прокарате. Затова не ми стана ясно каква е целта на доклада.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Това е за всички, които имат желание да кандидатстват в бъдещия съвет, в неговата обществена структура – това са предложения, някакви стъпки, опорни точки, по които те да правят наблюдение в аспекта антикорупция – една от четирите приоритетни области.

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: И практически възможности за това.

МИЛА ГЕОРГИЕВА: То е посочено, но не е ясно кой е титуляра, кой ще го прави.

ОТ ЗАЛАТА: Всички. Информация за гражданските организации, които могат да се възползват. Които потенциално ще станат членове на тази структура. Пише го.

СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Мисля да преминем по същество.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪОЗОВА: По тази точка няма да гласуваме акт, това е информация, свързана с възможностите пред всички членове в Гражданския съвет към ВСС, ако имат интерес да участват в тази структура, която предстои да бъде формирана по въпросите на съдебна реформа, противодействие на корупцията и превенция, по въпросите на върховенството на закона и борба с организираната престъпност.

Това бяха практически възможности за осъществяване на мониторинг на антикорупционната политика – една от четирите точки, приоритетни области, в които ще работи бъдещия съвет.

РЕНЕТА НИКОЛОВА: Бих искала да благодаря специално, изложението на г-н Трифонов беше изключително полезно, макар и кратко, но съдържателно и стегнато – точно каквото беше необходимо. Ние ще бъдем една от тези организации, за нас това е много важно. Благодаря също и на председателя.

СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Аз искам също да благодаря на г-н Трифонов. Накрая, с което завърши неговия доклад, мисля, че представлява сериозен интерес – въпросите за защита на лицата.

Другото е ясно – това са законовите положения, които бяха нагледно и накратко обяснени пред нас. Но въпросът с лицата, подаващи сигнали, за мен лично го разглеждам дори по-напред от мониторинга, защото няма да има какво да наблюдаваме, ако няма сигнали. И затова за мен това е водещото и би следвало да се изведе по някакъв начин или ако има необходимост в следващо наше заседание. Може би магистратите – съдиите, биха били изключително полезни като предложение и подход, защото именно това, с което г-н Трифонов завърши своя доклад, за мен лично е същината.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪОЗОВА: Добре, благодаря.

Ако няма повече коментари, да преминем към следващата точка от дневния ред, която е формулирана от вносителя – г-жа Георгиева, „Кратка информация относно конфискацията в наказателното производство и измеренията на процеса на конфискация на имущество, придобито от престъпна дейност – конференция на Съвета на Европа, 29-30 януари 2020 г., Молдова“. Заповядайте, г-жо Георгиева.

МИЛА ГЕОРГИЕВА: Благодаря. В заявката казах, че изложението ми ще е не повече от 5 минути, защото ми се иска да създадем такава традиция, когато наши членове участват в международни конференции, да направят достойно това, което са научили.

Тази конференция беше изключително поучителна за мен. Участваха представители на 15 държави, които съобщаваха механизмите за конфискация в наказателното производство, защото почти няма гражданска конфискация в тези страни, както и опита на

Европейския съюз в тази област. На мен, като експерт на Съвета на Европа, ми беше възложено да представя опита на България в наказателното правосъдие – конфискация в наказателното правосъдие, която е предвидена в чл. 37, ал. 1, т. 3 като вид наказание, успоредно с другите видове наказания по тези текстове, които в специалната част на НК е предвидено този вид наказание и конфискацията, като административна мярка и осигурителна мярка по чл. 53.

От миналата година ние имаме ново завоевание – в ал. 3 на този текст се направи разграничение за преки облаги и непреки облаги, което е абсолютно завоевание на правото, тъй като в ал. 2 на чл. 53 се казва, че се отнети, освен имущество, чието производство, държане и разпространение е забранено, се конфискуват и облагите от престъпна дейност. И тази ал. 3 поясни кое е пряка облага и кое е непряка облага.

/Евгени Савчев влиза в залата./

МИЛА ГЕОРГИЕВА: Благодаря за поканата на организаторите. Прие се много добре опитът на България, защото успоредно с наказателната конфискация, която е и под регулациите на Директива 2014/42/ЕС ... */шум в залата/* ... към гражданската конфискация, ние имаме и гражданска конфискация, която е много сериозна стъпка напред в борбата с престъпния свят, тъй като на всички е ясно, че наказанията не дават нужния резултат, щом парите от престъпна дейност остават в този престъпен свят – с тях се опитват да управляват света.

Това исках да кажа. Има и материали, ако някой проявява интерес, мога да предоставя моята презентация. Ако някой нещо научи някъде, моля да ми го каже. Имаше много драстични разминавания с мисленето на България с това, което се прави в Белгия, например. Тук, както знаете, и сега, във връзка с изземването на вещи на Васил Божков, обществото реагира за това, че се изземват вещи, които са доказателства. В Белгия щом ги изземат ги продават. Питам ги как ще си приключат делата, ако нямате веществените доказателства. Казват, че не само – това обясни експерта, но и веднага ги продаваме. Изземват ги и виртуалната валута – биткойн, които били с 24 цифров код, когато започне разследването търсят такива кодове, изземват парите, продават ги и ги внасят в хазната. Аз им казах, че това в България ако се случи, ще настане революция. Нито има присъда – и ги питам, ако го оправдае съда, какво ще правите – Връщаме парите.

ВЛАДИСЛАВ СЛАВОВ: Но не и вещите, няма ги. Ако имат археологическа и друга стойност – какво става!?

МИЛА ГЕОРГИЕВА: Да, точно.

СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Това е начин за един бърз търг.

МИЛА ГЕОРГИЕВА: Да. И интересно – как ги оценяват.

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: Те си имат застрахователна стойност.

ОТ ЗАЛАТА: Това няма как да стане тук.

МИЛА ГЕОРГИЕВА: Тук става въпрос само за вещи от престъпна дейност – те намират крадците, изземват имуществото, то не е застраховано и не могат да си позволят застрахователна стойност.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Добре, благодаря Ви, г-жо Георгиева. Колеги, имате ли въпроси по тази точка?

СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Госпожо председател, мога ли да помоля доклада на г-н Трифонов и доклада на г-жа Георгиева да ни ги предоставите, би било интересно.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Аз ги приложих като материали по имейлите.

МИЛА ГЕОРГИЕВА: Аз ще изпратя презентацията.

СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Добре, благодаря.

ТРИФОН ТРИФОНОВ: Бих искал да допълня – това, което ще представлява интерес и е в специалния закон за противодействие на корупцията и отнемане на незаконно придобито имущество е, че вече са описани възможностите за управление на обезпечено такова имущество от една страна. От друга страна – с изменение на НПК и създадената от чл. 72а вече обезпечението и по наказателните дела имущество ще се управлява от КПКОНПИ. Само исках да го вметна.

МИЛА ГЕОРГИЕВА: Да, да – точно така е. А тази комисия, за която аз говоря, е специално за управление на иззети активи.

ЯСЕН ТОДОРОВ: Те обикновено се разпореждат.

ТРИФОН ТРИФОНОВ: При нас е предвидена такава възможност само при бързо развалящи се стоки към момента. Може да се развие тази разпоредба.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Добре, колеги, ако сме приключили по тази точка, да преминем към т. 6. Вносител е г-жа Дерменджиева и темата е приемане на принципно решение от Гражданския съвет към ВСС относно организиране и провеждане на съвместни мероприятия и квалификационни семинари и/или други форми по теми, текущо свързани с работата на ГС към ВСС. Заповядайте, г-жо Дерменджиева.

СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Благодаря. Ще се постарая да бъде съвсем кратка. Предложили сме такава точка в Индикативния годишен план, тя е с цел развитие на подобни квалификационни мероприятия, изхождайки от семинарите, които проведохме с лектор г-н Трифонов. Това ми подсказа да предложа включването на темата, но трябва да бъде изпълнено със съдържание, иначе остава само пожелателно.

Миналият път, на предходното заседание на ГС към ВСС, ако си спомняте разгледахме въпроса с конкурсното начало на държавните съдебни изпълнители, с проблемите на това, че от години наред няма квалификация, стоят лица, които не са все още официално назначено.

По този повод излезе на преден план именно въпроса с текущата квалификация на определени кадри. Това само подсказва, че предложението за осъществяване на съвместни мероприятия между две-три от структурите – членове на ГС към ВСС, би било полезно. Ще дам още един пример – съдиите по вписванията, защото съм задавала въпрос, четете ли експертните, които по същество са оценки – апортите и т. н. или какво вписвате? Защото има случаи, където – давам пример, трябва да е ясно, че определени сгради, които са останали в терен, който е собственост, те не могат да бъдат апорт. Или – две дружества имат съвместна собственост, която не е в идеални граници и не е разделена – това по друг начин се описва от оценителите. Или наличието на културни паметници в някакво УПИ (урегулиран поземлен имот), където може да има и много други сгради. Това го дадох само за пример.

Мисълта ми е, че би било добре различни тънки моменти, освен нови неща, които излизат, отделните организации – членове на Гражданския съвет към ВСС да мога да правят съвместни семинари, където едната организация да покаже тесни места, новости в своята професионална дейност в помощ на останалите, дори и само в помощ на една част от тях. Или две организации да се обединят да могат да изнесат един семинар, който да е в кореспонденция на отделните организации, в полза на всички и на обществото, като помощ при реалните, достатъчно сериозни действия в съдебната система.

Това е предложението ми. Като цяло бих помолила всяка една организация да помисли с какво би могла да участва, в това число има организации, които разполагат с големи зали и може да се осъществи логистиката, другаде, където имат възможност, с нагледни материали, включване на специалисти, които да изнесат определени доклади. Мисълта ми е и би било добре всеки да може да каже с какво би могъл да участва, отделно с какви теми вижда полезност друга част да бъдат запознати така, че да могат нещата да са достатъчно полезни.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Идеята е извън заседанията на Гражданския съвет, организациите на Гражданския съвет да си взаимодействат помежду си.

СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Но под решение – твърдо показвам този репер, с решение и като основен организатор Гражданския съвет чрез – така, както бихме одобрили тема и след това възможности на определена организация, която би искала да се включи. Пак казвам – като мероприятие, организирано от Гражданския съвет.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Каква е идеята – сега конкретни организации да се включат сега или принципно решение да се вземе сега?

СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Принципно решение сега. Или ако нещо излиза, което да ни прави впечатление, веднага да се организираме.

МИЛА ГЕОРГИЕВА: Става въпрос за интердисциплинарни теми – един с едно, друго

с друго, за да обогати познанията. Прекрасно.

СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Поводът да дам предложението, бяха семинарите, които организира Асоциация „Форум“. Това беше изключително полезно. Както и миналия път – за квалификацията, бихме могли да бъдем полезни.

Мога да дам още един пример. Съдийското съсловие – начина на формулиране на задачите за експертизата. Говоря когато са към оценителите, а те са една огромна част. Също имат голяма тежест делата и в крайна сметка се достига до експертиза на оценките. Много е важно как е формулирана задачата.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Ето една хубава тема за обсъждане.

СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Ако не е формулирана правилно, оценката няма да даде този материал, този лост, ако мога да кажа, за да се реши правилно едно дело. Например, оценка на земя – извеждане стойност на земя. Което обаче УПИ е застроено цялото, има празни пространства – например в едно по-голямо УПИ може да има 10 сгради, както е в старата София и други градове, има празни пространства, но те са обслужващи – процент на озеленяването, пътечки, тротоари и т. н. От строителна гледна точка за бъдещо усвояване – няма. И при това положение не следва да се постави задачата оценка на земята. Вярно, приемаме, че всичките сгради са с право на строеж. Земята остава, която някой би купил при тези условия, само да ѝ се плащат данъците. Тя не може да бъде икономически усвоена. Дори и да се промени предназначението, например от жилищна да отиде за детска градина, мол или стадион, защото трябва да се сметнат стойността на всичките – например били са 10 сгради, 100 апартамента, на пазарни цени и кой ще се съгласи – това е право на строеж.

Така, че много е важно как се поставят задачите, формулиране на целта на оценката. Защото ако тя не е формулирана правилно, а има много такива тънки места, крайният резултат – примерът, който ви давам, стойността на земята може да е нула.

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: Да. Ние, адвокатите, когато искаме експертиза, много внимаваме с въпросите.

СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Да, това го дадох като пример.

Всяка една организация, членуваща в Гражданския съвет, имаме допирни точки, взаимни отношения, които бихме могли да си помогнем да изчистим чрез такъв тип квалификационни мероприятия в помощ на дейността си и като цяло.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Т. е. един да квалифицира всички останали в неговата тясна област. И след това думата иска г-жа Желязкова.

СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Най-различни въпроси могат да възникват и да се прави семинар.

ПАВЛИНА ЖЕЛЯЗКОВА: Благодаря. Изцяло искам да подкрепям думите на г-жа Дерменджиева, защото и ние много често, в нашата организация, поставяме експертизи

и се сблъскваме с този проблем.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Добре, предлагам г-жа Дерменджиева да поеме ангажимента за провеждане на първо такова квалификационно обучително мероприятие за останалите членове на Гражданския съвет.

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: Не мисля, че тя сама може да го направи.

ВЛАДИСЛАВ СЛАВОВ: Проблемът е много сложен.

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: Да.

ВЛАДИСЛАВ СЛАВОВ: Защото примерът, който беше даден, кои са адресати на едно обучение в случая – съдии или адвокати. Те са хиляди. Колко мероприятия можем да направим!? Не е ли по-добре да помислим за нещо друго – да направим една методика за начина, по който да се формулират тези задачи за вещите лица.

СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Това го дадох само като пример.

ВЛАДИСЛАВ СЛАВОВ: Другото няма да има смисъл. Ние никога няма да обучим всичките съдии и адвокати.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Не – да се самообучаваме ние, вътре, в кръг.

ВЛАДИСЛАВ СЛАВОВ: То не е лошо другото, защото една подобна методика – така или иначе ние сме орган към ВСС, можем да я направим и да я предложим на ВСС да я разпространи за ползване от съдилищата. Тогава ефектът би бил много по-голям, отколкото да направим един семинар и да обучим 50 човека, например.

Всеки случай е конкретен и различен. Можем да направим събитие с обучение или квалификация, можем да направим методика или нещо подобно с оглед адресатите, към които е насочен проблема. Може би това предложение – ако въобще го обсъждаме, да го разширим в такава посока.

СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Разбира се, много добро предложение.

ТРИФОН ТРИФОНОВ: Аз имам коментар по въпроса. Изцяло приветствам предложението на г-жа Дерменджиева. Ние с нея имахме възможността да коментираме колко е важна стойността, колко важна е оценката дори към момента на придобиването, когато става въпрос за отнемане на имущество, добито от престъпна дейност или по незаконен начин, тъй като това формира възможността на държавата да търси това имущество като цяло. Т. е. при една неправилна първоначална оценка е възможно да се изгуби правото на иск по принцип. Затова аз подкрепям това предложение.

СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Благодаря отново. Идеята ми е много обща. Изключително благодаря на г-н Славов за предложението – то е много разумно. Вярно, че ще е с по-голям период на работа, ще трябва да се сформира и работна група. Но считам, че като цяло бихме могли да приемем не само възможността, а и да се ангажираме с последващи предложения, да имаме ангажимента да мислим в тази посока. Някъде може да е необходим

само семинар, някъде пък да мислим за материал.

Предложението на г-н Славов е прекрасно, затова ми се струва, че бихме могли в момента да формулираме решение, което да бъде ангажимент на членовете на Гражданския съвет за съвместни действия във връзка с полезността на конкретната работа на всяка една организация в нейната специфика.

ВЛАДИСЛАВ СЛАВОВ: Да. И да кажем две думи за източници на финансиране.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Да, има се предвид, че едно такова мероприятие, като тези, които правихме, всяко едно от тях струваше около 5 000 - 6 000 лв., като това е симпатичния му формат.

СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Да, аз затова казах по отношение на логистиката, част от организациите – знам, че имат зали, биха могли да се ползват. След това специалистите, които биха участвали в работните групи – например ние имаме Съвет по методология и квалификация и мога да взема такова решение, знаете ние правим всяка година по няколко квалификационни курса по 10-на дни, т. е. по отношение на екипи за различен ъгъл бих могла да организирам дори и безплатно участие на лектори. Това бих могла да го направя.

Но на генералния въпрос – не да го гледаме на парче, а за формиране на фонд за финансиране на определени дейности, които биха били с решение на Гражданския съвет, може би трябва да помислим за програми. Преди имаше програми, по които можеше да се включим, но бяха много конкретни, а ние не сме наясно с каква тема ще бъде интересно и колко такива теми.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Идеята е когато организации на Гражданския съвет участват в проекти, свързани със специфични теми по въпроса за върховенството на закона, съдебна реформа и т. н., да предвиждат в дейностите си, като залагат в проектите и бюджети си, мероприятия, в които биха могли да се включат участници от целевата група, представителите на Гражданския съвет. Например, аз, като си разписвам проектите, предварително си представям кои хора ще участват и за кого го пиша. Би било интересно. През м. юли предстои да отворят процедура по ОПДУ точно за такива организации, които са тук, където е възможно всеки в своята сфера на работа, да включи обучителни мероприятия и да напише, че са насочени и към членове на Гражданския съвет.

СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Но когато е към членове на Гражданския съвет, това не определя в момента неща, които биха направили 10-на организации. Там трябва ясно да се покаже темата, която ние предварително и заложено напред месеци не можем да знаем. Въпреки всичко, трябва да се мисли в тази посока.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Например, както Асоциация „Форум“ направи темата за антикорупцията. Сега може да се направи нещо по темата за защита на свидетелите по наказателните дела – има ли пострадали свидетели, има ли заплахи, какви са тенденциите.

От прокуратурата ми казват, че много трудно си намират свидетели по делата, защото се оказва, че хората изпитват голям страх.

ЯСЕН ТОДОРОВ: Със сигурност има, но как да кажем кои са свидетелите. Има си процедура, но няма как да стане толкова публична.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Не, въпросът е как в България се осъществява закрилата на свидетели – наистина ли са защитени, този, срещу когото е свидетелствано, дали след това ги заплашва, дали се изземва списъка с хората, които са свидетелствали. Казвам това, защото знам за такива случаи. Какви са пропуските, има ли проблеми.

ЯСЕН ТОДОРОВ: Има си ред и се прилага. Няма как да кажем еди-колко-си или кои са. Въобще не може да се каже. Не, не знае кои са свидетелствали, няма как, не би трябвало да знае.

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: Това, че държавата прилага всички мерки, които се предвиждат, а това, че може да има – живият живот е това.

МИЛА ГЕОРГИЕВА: Тази тема изобщо не е за публично обсъждане.

/Говорят помежду си, че всяка организация би следвало да помисли по предложението на г-жа Дерменджиева, да се свърже с останалите, които биха участвали по темата като лектори, а в настоящето заседание да се приеме предложението като бъдеща тема за развиване./

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Колеги, какви са вашите виждания по предложението на г-жа Дерменджиева?

ВЛАДИСЛАВ СЛАВОВ: Бихме могли да го отложим и помислим още върху темата, за да разделим обучението от квалификацията с методиката за формулиране, евентуално, за изготвяне на някакви указания. И на тази плоскост да вземем решение, но по-обосновано.

ОТ ЗАЛАТА: И аз съм съгласен. Съгласен съм. Да.

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: Но каква методика!? Съобразно експертизи, които се правят – има няколко, които се прилагат и се казва коя точно се прилага.

СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Не казваме методика, не. Ето това точно е момента. Не е въпроса коя методика, не говоря, например, за Наредба № 9. За поставяне на задачата, след това идва по каква методика ще се направи оценката. Как да формулираме целта, а не с какво да изпълниш задачата.

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: Това тук вече е въпрос на интелект и на познания. Извинете, но много е сложно това!

СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Затова казах, че малко повече – да, но ако не се знае какво може да се постигне, като се постави въпроса.

ВЛАДИСЛАВ СЛАВОВ: Методика за формулиране на целта. Има азбучни показатели, които ако ги изведем напред, то един адвокат или съдия ще бъде облекчен,

когато задава или приеме една такава задача.

СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Ще звучи по-ясно и в хода на делото ще бъдат по-бързо нещата.

ГЕОРГИ АНГЕЛОВ: Вие нали се съгласихте, че качественото нещо не работи само за една от страните!? Обикновено работи и за двете страни. И няма кой по-добре да оцени доколко това ще бъде добре от тези, които ще внесат. Предлагаме, например, обучение за това или за нещо други. Защото те усещат и за тях каква ще бъде, условно казано, изгодата или подобряване качеството на работата им, а по същия начин или по някакъв начин – те невинаги са еднакви като тежест, ще бъде и за ответната страна. Така, че нека всяка една от нас, от страните да даде някакви такива предложения по отношение на това, което е. Да, идеята е невероятно добра, но все още е далеч от рационалността ѝ. Ние все още има какво да търсим по нея в генерален план.

Иначе – пътищата са най-различни, по които могат да бъдат осъществени, защото те могат да бъдат за един по-тесен кръг от специалисти, може да бъде и много широко и там съответно методиката и подходите ще са различни. Не сме готови още да вземем решение, затова предлагам да вземем за сведение и да го имаме предвид за някое от следващите заседания.

СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Да, това предлагам – всеки да помисли в тази посока, да дава предложения. Но че има необходимост, считам, че такава необходимост има.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Добре. Преминаваме към т. 7 – организационни въпроси.

ОТ ЗАЛАТА: Да си определим дата за следващото заседание. 20 март или 27 март?

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Да, и теми, които имате предвид за м. март. Както прецените.

ОТ ЗАЛАТА: 20 март е добре. 20 март.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Българска съдийска организация да предложи тема, например становище за съдия Миталов.

РОСИЦА ВЕЛКОВА: Ние изразихме принципно становище на сайта на организацията. То е съвсем кратко във връзка с начина на отразяване в медиите. Становището е, че би следвало медиите да отразяват обективно данните, които се предоставят, без да влагат в същото коментари и оценки.

МИЛА ГЕОРГИЕВА: Добре, но наистина можем да направим преглед на някои материали, които са диаметрално противоположни на фактите.

ТАТЯНА ЛИСИЧКОВА: И как ще преценим дали материала е диаметрално противоположен на фактите!?

ЯСЕН ТОДОРОВ: То няма факти в момента. Има дисциплинарно производство.

Събират се доказателства в хода на дисциплинарното.

/Говорят едновременно./

РОСИЦА ВЕЛКОВА: Проблемът е, че съдиите не изразяват мнение и становище именно, защото би следвало да са абсолютно обективни. Това е проблем. Във връзка с такива статии и коментари съдиите избягват да правят оценки и коментари. Не, няма да коментираме конкретен казус с конкретни магистрати.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Затова предлагам да го поставим на обсъждане именно, защото се отразява в медиите по този начин. Може да поканим и гости. Относно вашето становище за медийното отразяване

ЯСЕН ТОДОРОВ: Аз предлагам този въпрос да не го коментираме, докато тече дисциплинарното производство. Иначе за медийното отразяване, може да направим много заседания. Темата трябва да е по-генерална – отразяването в медиите на работата на съдебната власт. Но това е много генерално и много важно и за самата медийна политика.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Не мислите ли, че би било полезно.

ЯСЕН ТОДОРОВ: То е полезно, но трябва да се подготвим сериозно и това може да го направим преди съдебната ваканция. Но трябва да си набележим конкретни неща.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Да, защото за магистратите това е много важно. ВСС нали има действаща медийна политика.

ЯСЕН ТОДОРОВ: Има Стратегия.

СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Ако искате мога съвсем кратко, в общата част – знаете, че сме утвърдили български стандарти за оценяване, да ви запозная за 15 мин. с общата част и бих могла да обърна внимание с два проблема, които са в съдебната система. Прилагането на Наредбата за земеделските земи когато е за обезщетение – когато държавата разширява пътища и т. н., за отчуждаването, където тази Наредба е толкова остаряла и не кореспондира с българските стандарти. В момента дори има и няколко дела, ние ще ги върнем, това е с нормативна оценка. А този норматив го има и за горите, но най-ярки са нещата в земеделските земи. Тази Наредба не е променяна от години при положение, че се прави оценка, не може да се вкара такъв тип наредба. Мога да ви запозная със стандартите и тяхното приложение. Ще ги донеса, ще ги разгледате, както и Наредба № 9 на НАП.

МИЛА ГЕОРГИЕВА: Темата е интересна.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Това ще бъде за следващия път. От гледна точка на обществения интерес защо е важно в България да има стандарти за оценка, а не всеки да си оценява както иска.

СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Не, стандарти имаме. Каквото съществува, КНОБ със специалния закон от 2008 г., учредена е 2009 г., приложими стандарти са тези, които са утвърдени от Камарата. Преди създаването на Българските стандарти за оценяване, се

прилагаха международните стандарти. Само понятието „международни стандарти“ е такова, ние след това ги отменихме като написахме български. Преди да има Световната организация такова, която в момента излиза с основни европейски стандарти – това е по риска на банковата система, както и оценка на банките, там стоят активи – широк е въпроса и все стои в оценителите, и все със стандартите. За да направя връзката с международните – те са си прекрасни.

Международни са общо казано и в момента на създаването когато не е имало въобще. Писани са от големи английски институти, от международни светила, но са писани за Англия. Първо, има само недвижими имоти, като обект за оценяване, а не всичко останало – интелектуална собственост, марки, ние имаме най-широката гама в света и сме с най-добрия закон! Някъде да сме и първи.

Та, международните стандарти разглеждат само недвижими имоти, при това писани за Англия. Неудобно ми е на вас да го казвам, но там знаем как е със собствеността на земята – на кой е, и оттам нататък те всъщност оценяват 30-40 вида права. Ние имаме само едно право – това е правото на строеж и то е по друг начин.

Мога да започна с една тема и да ви кажа кое е интересно. Това е по отношение на търговските банки.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Добре, за следващото заседание ще имаме преглед на българските стандарти. БСА също ще представят тяхното становище, свързано с дисциплинарната проверка на съдията.

МИЛА ГЕОРГИЕВА: Не, това е текуща процедура, не може да го обсъждаме. Може да коментираме само приключило производство.

ПРЕДС. МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Не производството ще коментираме, а отразяването в медиите. Становището на БСА е насочено към медийното отразяване за начина, по който е направено.

Колеги, това беше всичко за днес. Благодаря ви за участието. Закривам заседанието.

Заседанието на Гражданския съвет към ВСС приключи в 11:14 ч.

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
ГРАЖДАНСКИЯ СЪВЕТ КЪМ ВСС:**

/п/

МАРИЯ КАРАГЪЗОВА

*Протоколирал:/п/
Валентина Тесовска
технически сътрудник*